

לציון חגיגות ה- 75 שנה למועצה אזורית גזר החלטנו לרכז 75 עובדות על הישובים, האנשים והסביבה שבטח לא ידעתם

(חלק האינפורמציה נלקחה מחומרי ארכיון, מסיפורים ששלחו לנו תושבים ומהרשת. ט.ל.ח.)

1. במועצה אזורית גזר 25 יישובים - חמישה קיבוצים, חמישה יישובים קהילתיים ו-15 מושבים.
2. בעבר גם היישובים מזכרת בתיה, יסודות, מכבים, נחשון ובקוע היו חלק מהמועצה.
3. כ- 29,000 תושבים חיים ביישובי המועצה.
4. ילדי קיבוץ חולדה ואימותיהם פנו במאורעות 1936-37 מבתם בקיבוץ ועברו לנען. אחרי כן במלחמת השחרור פונו לתל אביב.
5. מקור השם גזר הוא העיר העתיקה תל גזר, אשר נוסדה לראשונה באלף השלישי לפנה"ס, בתקופת הברונזה הקדומה.

6. המזכ"ל החדש של התנועה הקיבוצית ליאור שמחה הוא תושב קיבוץ נצר סרני.
7. מעל 50% מהפסולת הביתית של תושבי מועצה אזורית גזר מתמיינת ועוברת למיחזור ואינה מגיעה להטמנה.
8. בקירות בית העם בכפר שמואל שולבה עבודת ויטראז' נדירה של האמן מרדכי גומפל. הויטראז' כולל ארבעים מסגרות בגודל של כמטר רבוע כל אחת, עשרים בקיר הדרומי ועשרים בקיר הצפוני. תכנון בית העם ע"י האדריכל אבא אלחננו בשנת 1968.
9. המועצה נמצאת במקום הרביעי בגודלה בארץ בשטח גידול יין עם 10,000 דונם כרמים, 10 יקבי בוטיק ויקב תעשייתי הגדול במזרח התיכון.

10. הישוב גני יוחנן נקרא בעבר " גני - יונה"
ושונה בהמשך לגני - יוחנן על - שם הנשיא
הראשון של קק"ל - יוחנן קרמינצקי.
11. שני עיתונאים ומגישי טלוויזיה מפורסמים ילידי
קיבוץ נען - עינב גלילי וגדעון אוקו.
12. סתריה המקום קיבל את שמו "סתריה" -סתר=חסות
יה=ה', "תחת חסות ה"
הקרקע באזור המושב וסביבתו עשירה וטובה
מסוג חמרה חולית. ניתן להסיק משם הגבעה "תל אל
בטיח" סביר להניח כי בעבר גידלו במקום
אבטיחים.
13. בשנת 1948 נחשפו בשעלבים שרידיו של מבנה עתיק
ובו נמצאו שרידי פסיפס
וכתובת שומרנית שנוסחה: "יהודה ימלך עולם
ועד". מדובר בשרידי בית כנסת שומרני בן המאה
ה-4 עד ה-6. הפסיפס נמצא כיום במוזיאון
השומרני הטוב.

14. עינות גיבתוך הייתה ביצה שיובשה בימי המנדט הבריטי באמצעות תעלות ניקוז וחורשת אקליפטוסים שננטעה במקום.

15. נוף איילון הוא הישוב הצעיר ביותר במועצה, הוקם בשנת 1994.

16. רון חולדאי (ראש עיריית תל אביב-יפו) הינו בן קיבוץ חולדה, משפחתו בקיבוץ הייתה המשפחה המאמצת של הסופר עמוס עוז.

17. בין ראש השנה לפסח 1984 גרה בכרמי יוסף משפחה אחת בלבד- משפחת שמעוני, אשר היתה הראשונה להתיישב במקום.

18. יער חולדה הוא היער הנטוע הראשון של הקרן הקיימת לישראל.

19. הרצל מעולם לא ביקר בבית הרצל, הבניין נבנה לזכרו לאחר מותו.
20. מאחורי בית הרצל ממוקמת חורשת רחל – עצים שניטעו בשנת 1931 לזכרה של המשוררת רחל.
21. במקור היה שמו של הישוב עזריה יעזק. יצחק בן צבי, נשיאה השני של המדינה, שהיה ממייסדי הישוב, שינה את שמו לעזריה, שאלו ראשי התיבות של "עולי זאנו ראו ישועת ה'". גרסה נוספת סוברת שהישוב קרוי על שמו של עזריה בן אמציה-מלך יהודה.
22. שלושים המשפחות הראשונות של כפר ביל"ו עלו על הקרקע בימי חג הסוכות תרצ"ג-אוקטובר 1932. באותה השנה התקיימו חגיגות 50 שנה לעליית אנשי תנועת ביל"ו (בית יעקוב לכו ונלכה) ארצה, ומכאן מקור שם הישוב.

23. אורכה של שדרת הושינגטוניות המקשרת בין בית הרצל ומצפה טל הוא קילומטר אחד.
24. המועצה עברה לשימוש בכלים רב פעמיים. במסגרת המהלך נרכשו ערכות כלים רב פעמיים הזמינות עבור התושבים להשאלה ללא תשלום – הערכות מתניידות בין התושבים ובין היישובים ומשמשות את הקהילה באירועים משפחתיים וקהילתיים. כל ערכה מתאימה לאירוח של עד 30 אנשים.
25. מבריכת המים שניצבת ביער חולדה, הוזרמו מים לירושלים במלחמת העצמאות והיא שהצילה את הירושלמים מצמא. המפעל זכה לשם "קו השילוח" על שם ניקבת השילוח בירושלים.
26. שטח המועצה כ 140 אלף דונם.
27. מצפה טל הוקם לזכרו של טל צמח בן קיבוץ חולדה אשר נהרג ב-2002 בעת שמחבלים תקפו את יחידתו, שחנתה בחמאם אל-מליח בבקעת הירדן.

28. בשטח המועצה נטועים ארבעה יערות של קק"ל: יער המגינים, יער הרצל, יער לח"י ויער שעלבים.

29. בתל מלוט שבשמורת הטבע עינות גבתוך נתגלה בחפירות בשנות ה-90 מטמון המטבעות הגדול ביותר שנמצא בישראל, ובו 26,000 מטבעות ברונזה מהתקופה הביזנטית.

30. היישובים הראשונים שהוקמו בשטח המועצה בשנת 1930 הם חולדה ונען.

31. הישוב בית חשמונאי עלה לקרקע בחנוכה תשל"א, 1970. תושביו הראשונים היו אנשי חינוך שלימדו בבית ספר איילון.

32. מעיין עין ורדה שימש לפני אלפי שנים במקור המים הטבעי היחיד של היישוב הקדום בתל גזר.

33. האנדרטה "משבר לתקווה" הניצבת ביער המגינים, מנציחה את זכרם של 436 ניצולי שואה שהגיעו ארצה ללא משפחה ונפלו במלחמת העצמאות.
34. למושב פתחיה קראו בתחילה "גזר 10".
35. בסקר טבע שנערך בשטחי המועצה נמצאו למעלה מ- 440 מינים שונים של צמחים ובהם 18 מינים אנדמיים, 13 מינים נדירים ו-2 בסכנת הכחדה. כמו כן, נמצאו 88 מיני ציפורים מתוכם 16 מינים בסכנת הכחדה וביניהם הצחראש הלבן- מין בסכנת הכחדה עולמית. בנוסף, נמצא מגוון ביולוגי עשיר שכולל יונקים, עטלפים ופרפרים.
36. המושב יד רמב"ם נקרא על שמו של הרמב"ם (רבי משה בן מימון) במלאת 750 שנים לפטירתו.
37. חברי קיבוץ נען טוענים ש"אין כ- נען בכל ארץ בנען".

38. בהרחבת מושב בית עוזיאל יש שורה של עצי מחט (זגוגו בערבית) שגילם קרוב ל 400 שנה.
39. מקור השם ישרש בפסוק "הבאים ישרש יעקב, יציץ ופרח ישראל" (ישעיהו, ב"ז, ו').
40. שמו של המושב משמר איילון ניתן לו בשל היותו צופה על עמק איילון.
41. בשנת 1952 הצטרפו לקיבוץ נצר כחמישים משפחות מקיבוץ גבעת-ברנר, החברים מגבעת-ברנר ביקשו להנציח את שמו של חברם אנצו סרני, ומאז נקרא הקיבוץ נצר-סרני.
42. מושב כפר ביל"ו נחצה לשניים ע"י כביש 40, אך הוא מושב אחד.

43. מושב רמות מאיר הוקם בשנת 1949 על ידי קבוצת

חיילים משוחררים. לאחר 15 שנה התפרק המושב

ונינטש כמעט לגמרי, פרט למספר מצומצם של

משפחות (ב- 3 עד 4 משפחות) שנותרו במקום.

44. מושב בית עוזיאל הוקם בשנת 1956 ונקרא על שמו

של הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל, הרב הראשי

הספרדי של מדינת ישראל.

45. במועצה אזורית גזר מתקיים מרוץ הבוז'ולה

שמקורו בחבל הבוז'ולה שבצרפת.

גזר נבחרה להיות המקום השני בעולם בו מתקיים

המירוץ מחוץ לצרפת.

46. מקור השם יציץ בפסוק "הבאים ירש יעקב, יציץ

ופרח ישראל" (ישעיהו, כ"ז, ו'), ממנו נלקח גם

שם המושב הסמוך, ירש.

47. קיבוץ נען הוא מפעל ההגשמה הראשון של הנוער העובד, ובו הוכרזה בשנת ??? הקמת המועצה האזורית גזר בישיבה חגיגית.

48. הקיבוץ משמר דוד נקרא ע"ש הקולונל דוד מרכוס, היהודי האמריקאי אשר התנדב לחזק את כוחות ה"הגנה" ונהרג בשוגג באבו גוש.

49. עד לשנת 1967 עבר הגבול בסמוך לישוב שלעבים ובמקום הוצב שלט "עצור גבול לפניך".

50. השם פדיה נלקח מספר מלכים ב'w פרק כ"ג, פסוק ל"ו, "בן עשרים וחמש שנה יהויקים במלכו ואחת עשרה שנה מלך בירושלם ושם אמו זבידה [זבודה] בת פדיה מן רומה."

51. בקיבוץ גזר נמצא מגרש הבייסבול הראשון בארץ, שנבנה ב-1983, והפך את המשחק לספורט העיקרי בקיבוץ. רבים מבני הקיבוץ יצאו לאליפויות בחו"ל כשחקני נבחרת ישראל.

52. במלחמת העצמאות היה קיבוץ חולדה הנקודה המזרחית ביותר אשר היה לה קשר גאוגרפי ישיר עם היישוב ומוסדותיו, וכך הפכה לתחנת התארגנות ויציאה של שיירות וכוחות לירושלים הנצורה.
53. בקיבוץ נצר סרני צולמה בין השנים 2016-2018 סדרת הנוער "כדברא".
54. במושב מצליח שוכן בוסתן שושן לזכרו של עמרם שושן, שביהן כראש המועצה האזורית גזר בין השנים 1979-1994 ובו עצים טרופיים ואקזוטיים.
55. בעשורים הראשונים להיווסדו של מושב רמות מאיר, משפחות רבות גידלו תרנגולי הודו וכך נוצר המנהג, לערוך סעודת "הודיה" חגיגית וגדולה בחורשת האקליפטוסים שבכניסה למושב.
56. אחד מיובליו של נחל איילון עובר במושב כפר שמואל.

57. בדצמבר 1979 נפער בעזריה בולען בעומק של 25 מ' וקוטר של 8 מ', דבר שמשך סקרנים מכל רחבי הארץ. בכדי לסתום את הבור נדרשו למעלה מ- 70 משאיות עפר.

58. ביישוב נוף איילון פועלת עמותת 'איתנים בדרך' לילדים עם מוגבלויות. את העמותה הקימו חיים ודבורה לוי על שם בנם איתן לוי שהוא בעל שיתוק מוחין. בשנת 2011 העניקה קרן שלם אות הוקרה לקהילה מחבקת לתושבי נוף איילון על אימוץ פרויקט "איתנים בדרך".

59. ג'ור עמר - פזמונאי, מלחין ופייטן ישראלי, היה זמר, חזן, מחלוצי הזמר המזרחי והים-תיכוני בישראל. עלה לארץ בשנת 1956 והתיישב ביד רמב"ם.

60. בשנת 1957, לאחר מבצע סיני, הצטרף לקיבוץ משמר דוד חיים טופול, עם חברים מלהקת הנח"ל.

61. שכונת הבנים שהוקמה בשנת 2010 בקיבוץ שלעבים נקראת שעלבנים.

62. במושב עזריה פועלת קבוצת אגרוף מקומית שנקראת מכבי נש"ר עזריה.

63. בכפר שמואל זורם חלק מנחל איילון. בשנות ה-50, לפני שנבנה גשר מעל הנחל, בימי גשם היה הוואדי מוצף וניתק את השכונה מצפון לו משאר הישוב. ותיקי הישוב מספרים שמשאית היתה מגיעה בכל יום לגדת הוואדי והנהג היה משליך אספקת חלב ולחם לנצורים.

64. בשנת 1994 ביציץ הבחינו תושבים בעקבות של חיה לא מזוהה, עד כדי כך שחשבו שמדובר בחייזרים. האירוע יצר עניין אשר משך למקום צוות מערוץ 2 לדווח על המקרה.

65. מעצבת התכשיטים הבינלאומית מיכל נגריך נולדה וגדלה בקיבוץ נען.

66. בשלהי שנת 1932, באסיפה הכללית שהתקיימה בכפר ביל"ו, הציע צבי סוחובולסקי את השם כפר ביל"ו והוא התקבל פה אחד! מה עמד מאחורי ההצעה? שנת 1932 הייתה שנת היובל לתנועת ביל"ו (בית יעקוב לכו ונלכה) וצבי סוחובולסקי חשב שנכון להנציח את התנועה ולשמר את חשיבותה.

67. לפני כ- 8 שנים ייסדה המועצה את להקת "הורה גזר" בהובלת התושבות יאירה אונגר ואתי יהלום שליוו את הקמתה.

68. שעלבים - פקודת ההשמדה. שבועיים אחרי מלחמת ששת הימים התגלתה במפקדה של ירדן ברמאללה תכנית לביצוע פשיטה על הישוב שעלבים במגמה להרסו ולהרוג את תושביו. הצבא גילה זאת בזמן והצליח לסכל את הפעולה.

69. גזר הנה המועצה הראשונה בישראל שפעלה להסדרת מדיניות שתאפשר הקמת "פוד טראק" ברישיון עסק, פעילות שבגינה זכתה המועצה במקום הראשון במדד עשיית העסקים של משרד הכלכלה לרשות מקומית.

70. בשנת 2022 זכתה המועצה במקום הראשון במדד הדיגיטלי בין המועצות האזוריות.

71. במהלך החודשים פברואר-מרץ, כלל תלמידי המועצה יוצאים מהכיתה ומכירים את המועצה במסגרת תכנית "נוף ילדותי", הפועלת מזה בארבע שנים. לכל שכבה תכנית לימודים משלה, ובהסתכלות רב שנתית תלמידים ותלמידות מבקרים במרחבי טבע, אתרים, ישובים ומוקדי מורשת ברחבי המועצה.

72. הפועל גזר נען עשתה היסטוריה וניצחה את מכבי תל אביב במשחק כדורסל שהתקיים בחודש מרץ 2024, במסגרת טורניר משחקי NBA JUNIOR של איגוד הכדורסל.

73. חבורת הזמר ח"ן - מקור השם ח"ן על שם הישובים חולדה ונען. חבורת הזמר פועלת למעלה מ-35 שנים, ומורכבת מזמרים וזמרות מרחבי המועצה המופיעים ברחבי הארץ.

74. בשטח המועצה קיים אתר ארכיאולוגי וגן לאומי מהחשובים בישראל המזוהה עם העיר הכנענית העתיקה גזר.

75. מחקרים הוכיחו כי אכילת גזר משפרת את הראייה לא סתם רואים כולם שאין על גזר בעולם...

